

Valtuustoaloite toimintamallin luomisesta lasten kielellisten taitojen tukemiseksi varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa

Hyvinvointilautakunta 04.04.2023 § 50
683/00.02.00.03/2022

Valmistelija

Varhaiskasvatusjohtaja

Kokoomuksen valtuustoryhmän aloite 26.9.2022:

”Lapsen vuorovaikutuksen, lukemisen ja kirjoittamisen valmiudet kehittyvät jo varhaislapsuudessa. Vuorovaikutustilanteissa toimiminen ja tilanteiden ymmärrys edellyttävät monipuolisia kielellisiä taitoja, mm. käsitteiden ymmärtämistä ja puheen tuottamista. Ajattelu kehittyy kielen avulla ja sanavarasto kasvaa vuorovaikutuksessa lapsen ja aikuisen välillä sekä toisten lasten kanssa toimiessa.

Lapsen kanssa keskustelu, asioiden nimeäminen, riittäminen ja lapsille lukeminen ovat erittäin tärkeitä asioita kielen oppimiselle. Kielen kehityksen puutteet vaikeuttavat kaikkea oppimista, sekä koulussa että elämässä. Varhainen puuttuminen ja ohjaus auttavat lasta tehokkaimmin kielen oppimisen pulmissa.

Lieksan kaupungin uudessa strategiassa tärkeänä arvona on positiivisuus, joka konkretisoituu esimerkiksi uusien asioiden kokeilemisena. Esitämme, että Lieksan kaupungissa aloitetaan kokeilu, jossa luodaan toimintamalli lasten kielellisten taitojen tukemiseksi erityisesti varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Lieksan kaupungin erityisopetuksen ammattilaiset voisivat toimia kokeilussa ammattilaisina”.

Hyvinvointilautakunnan vastaus valtuustoaloitteeseen:

Lieksan kaupungin perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa on tiedostettu tarve lasten kielellisten valmiuksien kehittämiseen. Varhaiskasvatuspalvelut haki 13.9. 2022 hankerahoitusta Opetushallitukselta kielikaveri-lastenhoitajien palkkaamiseen. Hanke kestää 31.7.2024 saakka, ja hankkeen kautta saatu rahoitus esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen on 95% /51 000 € ja omarahoitusosuus 5% /2270 €. Kielikaveri -lastenhoitajat hyödyntävät arjessa lasten kielellisiä valmiuksia vahvistavia menetelmiä ja toimintatapoja, joissa korostuu erityisesti kieli ja vuorovaikutus, leikki, musiikki, liikkuminen ja tutkiminen.

Kielikaveri-lastenhoitajan rooli etenkin lapsen leikin tukemisessa ja rikastamisessa on keskeinen keino lapsen kielen, ilmaisun ja kaverisuhteiden vahvistamiseen. Lasten osallisuuden varmistaminen ja ryhmään liittymisen taitojen tukeminen ovat myös tärkeässä osassa. Kaksi kielikaveria palkataan 1.9.2023 alkaen 10 kuukauden ajaksi Moisionkadun ja kielikavereiden toimipiste on Moisionkadun esiopetus- ja varhaiskasvatusyksikkö, mutta tarvittaessa he tukevat myös muita yksiköitä ja varmistavat kielellisten taitojen toimintamallin toteutumista esiopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa. Kielellisten valmiuksien kehittäminen varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa vahvistaa lasten kielellisiä valmiuksia myös perusopetuksessa.

Lieksan kaupungin varhaiskasvatus sai Kipinäkeskuksesta 10 kielellisten valmiuksien kehittämiseen suunnattua Roihuset -opetuspakettia esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen hyödyttämään suomen kieltä

opettelevia lapsia sekä kehittämään kielellisiä valmiuksia kaikilla lapsilla. Roihus -paketeista järjestetään koulutusta henkilöstölle sekä otetaan vuoden kestävä koulutuslisenssi henkilöstön käyttöön varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa. Roihusten perhe -paketin oppisisältöjä käyttää koko henkilöstö lasten kanssa. Menetelmä on leikillinen ja lapsia kiinnostava. Motivoivien leikkien ja pelien avulla lapsen kielelliset valmiudet kehittyvät.

Tavoite on, että hankkeen päättymisen jälkeen opetusmateriaali on henkilökunnan käytössä ja Roihus-paketteja tilataan lisää vuosittain siten, että mahdollisimman moni ryhmä pääsee käyttämään sitä arjessaan lasten kanssa. Toimintamalli käsittää Roihusten perhe -materiaalin käytön ryhmissä tavoitteellisesti.

Toimintamallia arvioidaan vuosittain ja kielellisten valmiuksien tukemista kehitetään edelleen.

Esittelijä	Hyvinvointijohtaja
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta päättää antaa esittelyosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.
Päätös	Hyvinvointilautakunta päätti antaa esittelyosan mukaisen vastauksen valtuustoaloitteeseen.
Lisätietoja	Varhaiskasvatusjohtaja Tuula Rantala, p. 040 1044 128, sähköposti tuula.rantala(at)lieksa.fi Hyvinvointijohtaja Arto Sihvonen p.040 1044 101 sähköposti arto.sihvonen(at)lieksa.fi